

En undersøgelse gennemført af Finansministeriet i 1997 bekræfter, at »produktiviteten« på mange plejehjem er lav. Finansministeriet afdækkede således, at 40 pct. af kommunerne har en ældreomsorg, hvor produktiviteten er under 75 pct. af niveauet i de bedste kommuner.

Finansministeriets undersøgelse bekræftes af et aktuelt udsagn fra kultursociologen Christine Swane fra Gerontologisk Institut og Videnscenter på Ældreområdet. Hun stiller sig tvivlende over for, om flere ressourcer alene kan ændre kvaliteten i omsorgen og dagligdagen for landets mange plejekrævende ældre. »Økonomi spiller naturligvis en rolle. Men der er så mange ting, der kan forbedres gennem holdningsændringer«, siger Christine Swane til Weekendavisen 21.-27. januar 2000 i artiklen »Ved vejs ende«.

For at skabe bedre vilkår for plejehjemsbeboere kan det være nyttigt at foretage en undersøgelse af forholdene på landets plejehjem, således at alle eksemplerne på dårlig pleje af de ældre kan komme frem. I de tilfælde, hvor der bliver konstateret omsorgssvigt, bør der omgående gribes ind. Uværdig behandling af så alvorlig karakter som genbrug af bleer, tvangsmedicinering og manglende pleje af de ældre viser, at forstanderen af det pågældende plejehjem ikke er egnet som leder. På plejehjem med dårlige forhold bør forstanderen derfor fjernes fra stillingen øjeblikkeligt. Det vil samtidig sende et signal til landets øvrige plejehjem om, at omsorgssvigt ikke tolereres. Omvendt bør eksempler på gode, velfungerende plejehjem fremhæves som forbilleder.

Som yderligere tiltag til at hindre et omsorgssvigt af de ældre bør de førhen lovpligtige embedslægetjek af

plejehjemmene i Danmark genindføres. De sager, der har været fremme i pressen i løbet af de sidste to måneder, har med al tydelighed vist, at der findes plejehjem, som ikke er i stand til at tage vare på dets beboere. Der findes givetvis flere af denne slags plejehjem, hvor misrøgten af de ældre blot endnu ikke er kommet frem i dagens lys. Det skyldes blandt andet, at kommunernes varetagelse af tilsynsforpligtigheden ikke fungerer optimalt. Der er derfor al mulig grund til at foretage en opstramning af kommunernes tilsynsforpligtighed og få genindført embedslægekollen med plejehjemmene. En genindførelse af disse lægetjek vil være med til at sikre, at de ældre på alle landets plejehjem får den pleje og omsorg, de har krav på.

Kultursociologen Christine Swane sagde til Weekendavisen 21. januar 2000: »Jeg kommer ofte på plejehjem, hvor jeg tænker: hvor er her rart. Steder, hvor de ansatte lægger deres energi i samværet med de gamle og ikke i samværet med det øvrige personale. Og det er vigtigt at huske, at jo flere velfungerende steder vi kan vise, desto sværere bliver det at undskylde de steder, hvor det går dårligt«. Hun tilføjer, at den store forskel mellem de danske plejehjem i høj grad udspringer af den lokale ledelseskultur.

Meget tyder på, at den afgørende forskel på gode og dårlige plejehjem ligger i *ledelsen* af plejehjemmet. Det er lederens moral, holdning og engagement, som er afgørende for tonen og arbejdsmoralen på et plejehjem. Får man derfor fat i de rigtige plejehjemsledere, er problemet formentlig løst. Regeringens kommende handlingsplan bør derfor gøre meget ud af dette afgørende punkt: Hvordan skaffe og sikre en god ledelse på plejehjemmene?